

Особливості стандартизації в сфері енергозбереження в житлово-комунальному господарстві

Торкатюк В.І., Скала Г.Ф., Кучма А.Ю., Степаненко С.А., Вен Мінмін, Харківська національна академія міського господарства

Норми і стандарти відіграють важливу роль в житлово-комунальному господарстві.

Стандарти енергоефективності вводяться в житлово-комунальному господарстві особливо в тих випадках, де ринкові механізми не стимулюють виробників до підвищення енергетичної ефективності у виробництві житлово-комунальних послуг.

Стандартизація у сфері енергозбереження проводиться для встановлення комплексу обов'язкових норм, правил, вимог щодо раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів. Стандарти у сфері енергозбереження є основою для застосування економічних санкцій за нераціональне використання паливно-енергетичних ресурсів, виробництво енергетично неефективного обладнання та матеріалів.

Державні енергетичні стандарти є обов'язковими для виконання. Вони визначають основні терміни та поняття, організаційно-методичні основи енергозбереження, раціональні питомі витрати паливно-енергетичних ресурсів, методи визначення потреб в енергії, сертифікації об'єктів відповідно до вимог енергозбереження, методи збирання та обробки інформації про витрати паливно-енергетичних ресурсів, вимоги до енергозберігаючих технологій і енергозберігаючого обладнання, вимоги до вторинних енергетичних ресурсів, нетрадиційних і поновлюваних джерел енергії.

Норми і нормативи витрат паливно-енергетичних ресурсів в обов'язковому порядку включаються в енергетичні паспорти обладнання, режимні карти, технологічні інструкції та інструкції з експлуатації, а також у технічні умови та паспорти на всі види машин і механізмів, що споживають паливно-енергетичні ресурси.

На період до введення в дію систем енергетичних стандартів допускається застосування прогресивних норм і нормативів витрат паливно-енергетичних ресурсів.

Контроль за дотриманням нормативів витрат паливно-енергетичних ресурсів здійснюється уповноваженим на те Кабінетом Міністрів України органом.

На нашу думку, біло б доцільним запозичити при вирішенні цього питання прогресивний досвід зарубіжних країн. Так, в США на держа-

вному рівні здійснюється координація робіт по розповсюдженню інформації з питань енергозбереження управлінням федеральних програм енергоменеджменту. Департамент енергетики здійснює моніторинг енергозбереження в державних установах і представляє щорічні доповіді конгресу. Існує також система урядових грантів, відбору і заохочення енергоменеджерів за найкращі результати по здійсненню проектів енергозбереження.

Уряд разом з житлово-комунальними фірмами здійснює і так звані добровільні програми, які рекламують енергоефективні житлово-комунальні програми.

Представляє цікавість також досвід співробітництва місцевих регіональних енергетичних полісів по тарифам і енергопостачальних компаній, котрі встановлюють енергозберігаюче обладнання, наприклад, в школах і на транспорті.

Витрати компанії компенсуються через введення нових тарифів на основі інвестиційних домовленостей з регіональними енергопостачальними компаніями. Велике значення уділяється і пропаганді економічних і екологічних переваг енергозбереження серед населення. Це – навчання школярів і студентів (було б доцільним це здійснювати в Харківській національній академії міського господарства) сімейному енергоаудиту, реклама в засобах масової інформації простих способів домашньої економії енергії та ін.

Досить цікавий засіб енергозбереження в Німеччині: за кількістю мешканців у квартирі виділяється ліміт на енергоспоживання (тепло, газ, електроенергію, а також воду) на цілий рік і здійснюється плата за рік. На всі види житлово-комунальних послуг у кожній квартирі є лічильники. В кінці року проводиться енергоаудит. Якщо сім'я зекономила енергію чи воду, їй відшкодовується в двократному розмірі кошти, а якщо витрачено більше норми – споживач за залишок використаної енергії чи води платить в двократному розмірі.

Все це в комплексі дає відчутні результати в енергозбереженні в усіх галузях народного господарства, в тому числі і житлово-комунальному господарстві.